

ברוך הוא ה' הולך עמו.  
**בא ראה**, כשכן אדם עושה לויה  
 [לאדם] לחברו, הוא מושך את  
 השכינה להתחבר עמו וללכת עמו  
 בדרך להצילו, ולכן צריך אדם  
 ללוות את האורח כדי לחבר עמו  
 שכינה ומושך עליו להתחבר עמו.  
 משום כך, וה' אמר המכסה אני  
 מאברהם אשר אני עשה. רבי  
 חייא פתח, (עמוס א) כי לא יעשה ה'  
 אלהים דבר כי אם גלה סודו אל  
 עבדיו הנביאים. אשריהם צדיקי  
 העולם שהקדוש ברוך הוא  
 התרצה בהם, וכל מה שהוא  
 עושה ברקיע ועתיד לעשות  
 בעולם - על ידי הצדיקים עושה  
 אותו, ולא מכסה מהם כלום  
 לעולמים, כי הקדוש ברוך הוא  
 רוצה לשתף עמו את [הצדיקים שלא  
 יתה פתחון פה לרשעים בכל מה שהוא עושה.

**בא ראה**, הכל מגלה הקדוש ברוך הוא  
 לצדיקים, משום שהם באים  
 ומזהירים את בני האדם לשוב  
 מחטאייהם ולא יענשו מתוך הדין  
 העליון ולא יהיה להם פתחון פה  
 אליו. משום כך הקדוש ברוך הוא  
 מודיע להם הסוד שהוא עושה  
 בהם הדין. ועוד, כדי שלא יאמרו  
 שהרי בלי דין עשה בהם דין.

**אמר רבי אלעזר**, אוי לרשעים  
 שלא יודעים ולא משגיחים ולא  
 יודעים להשמר מחטאייהם. ומה  
 הקדוש ברוך הוא שכל מעשיו  
 אמת ודרכיו דין אינו עושה כל  
 מה שעושה בעולם עד שמגלה  
 לצדיקים כדי שלא יהיה להם  
 פתחון פה לבני אדם, אצל בני  
 אדם לא כל שפן שישי להם  
 לעשות דבריהם שלא ידברו בני  
 אדם לשון הרע בהם. וכן כתוב  
 (במדבר לב) והייתם נקיים מה'  
 ומישראל. ויש להם לעשות שלא

לון למעבד מלייהו דלא ימללון בני נשא סטיא עליהון. וכן פתיב, (במדבר

עושה. וי' הוא ובית דיניה, בגין דקדשא  
 בריך הוא ה' אזיל (דף קד ע"ב) עמהון.

**תא חזי**, כד בר נש עביד לויה (לבר נש)  
 לחבריה איהו אמשיך לשכינתא  
 לאתחברא בהדיה ולמהך עמיה בארחא  
 לשזבא ליה. ובגין כך בעי ליה לבר נש  
 ללוויי לאושפיזא בגין דחבר ליה לשכינתא  
 ואמשיך עליה לאתחברא בהדיה.

**בגין כך וי' אמר המכסה אני מאברהם**  
 אשר אני עושה. רבי חייא פתח (עמוס א)

כי לא יעשה יי אלהים דבר כי אם גלה סודו  
 אל עבדיו הנביאים. זכאין אנון זכאי עלמא  
 דקדשא בריך הוא אתרעי בהו, בכל מה  
 דאיהו עביד ברקיעא וזמין למעבד בעלמא,  
 על ידי זכאין עביד ליה, ולא כסי מנייהו  
 לעלמין פלום. בגין דקדשא בריך הוא בעי  
 לשתפא בהדיה (לצדיקא דלא תהא פתחון פה לרשיעיא בכל  
 מה דאיהו עביד.

**תא חזי**, בלא גלי קדשא בריך הוא) לצדיקא  
 בגין דאנון אתיין ומזהירין לבני נשא לאתבא  
 מחובייהו ולא יתענשון מגו דינא עלאה  
 ולא יהא לון פתחא דפומא לגביה. בגיני כך  
 קדשא בריך הוא אודע לון רזא דאיהו עביד  
 בהו דינא. תו בגין דלא יימרון דהא בלא  
 דינא עביד בהו דינא.

**אמר רבי אלעזר** ווי לון לחייבא דלא  
 ידעין ולא משגיחין ולא ידעין  
 לאסתמרא מחובייהו. ומה קדשא בריך הוא  
 די כל עובדוהי קשוט ואורחתייה דין. לא  
 עביד כל מה דעביד בעלמא עד דגלי להו  
 לצדיקא בגין דלא יהא לון פתחא דפומא  
 לבני נשא. גבי בני נשא לא כל שפן דאית  
 לון למעבד מלייהו דלא ימללון בני נשא סטיא עליהון. וכן פתיב, (במדבר

יְהִיָּה לָהֶם פִּתְחוֹן פֶּה לְבִנֵי אָדָם, וַיִּתְרוּ בָהֶם אִם הֵם חוֹטְאִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים לְהַשְׁמֵר, שְׁלֹא תִהְיֶה לְמַדַּת הַדִּין שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פִּתְחוֹן פֶּה אֲלֵיהֶם, וּבִמָּה? בַּתְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים כְּשֵׁרִים.

**בא ראה**, וְה' אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרָהִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן אֶת כָּל הָאֲרָץ לְאֲבָרָהִים לְהִיּוֹת לוֹ נַחֲלַת יְרֵשָׁה לְעוֹלָמִים, שְׁכָתוּב פִּי אֶת כָּל הָאֲרָץ אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לָךְ אֶתְנַנָּה וְגו', וְכָתוּב שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה. וְלֹאֲחֹר מִכֵּן הִצְטַרֵּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַקֵּר אֶת הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּכֹר נִתַּתִּי אֶת הָאֲרָץ לְאֲבָרָהִים, וְהוּא אֵב לְכָל, שְׁכָתוּב פִּי אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְתִּיד, וְלֹא נָאֵה לִי לְמַחֲוֹת בְּנִים בְּלִי לְהוֹדִיעַ לְאֲבֵיהֶם שֶׁקְרָאתִי לוֹ אֲבָרָהִים אֲהֵבִי, וּמִשׁוּם כֶּף צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ, מִשׁוּם כֶּף (אֲמַר) וְה' אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרָהִים אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה.

**אמר רבי אבא**, בַּא רֹאֵה עֲנֻתְנוֹתָיו שֶׁל אֲבָרָהִים, שְׂאָף עַל גַּב שְׂאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זְעַקַת סָדָם וְעַמּוּרָה כִּי רָבָה, וְעַם כָּל זֶה שֶׁהָאָרֶץ עִמּוֹ וְהוֹדִיעַ לוֹ שְׂרוּצָה לְעֲשׂוֹת דִּין בְּסָדָם, לֹא בִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהַצִּיל אֶת לוֹט וְלֹא יַעֲשֶׂה בּוֹ דִּין. מָה הִטְעַם? בְּשִׁבִיל שְׁלֹא לְתַבַּע שְׂכָר מִמַּעֲשָׂיו.

וְעַל זֶה שִׁלַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת לוֹט וְהַצִּילוֹ מִשׁוּם אֲבָרָהִים, שְׁכָתוּב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אֲבָרָהִים וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהַפְּכָה וְגו'. מָה זֶה אֲשֶׁר יֹשֵׁב בְּהֵן לוֹט? הָרִי נֹאֲמַר, אֲבָל מִשׁוּם שְׁכָלֶם רְשָׁעִים וְלֹא נִמְצָא (בַּיְהִים) מִכָּלֶם שֵׁישׁ לוֹ דְּבַר זְכוּת פָּרַט לְלוֹט. מִכָּאן לְמַדְנּוּ, שְׁכָלֶם מְקוּם שְׂדֵרִים בּוֹ רְשָׁעִים הוּא חֲרִב.

(ב) וְהִיָּיתֶם נִקְיִים מִיָּי וּמִיִּשְׂרָאֵל. וְאִית לוֹן לְמַעַבְד דְּלָא יְהֵא לוֹן פִּתְחוֹן פֶּה לְבִנֵי נְשָׂא, וַיִּתְרוֹן בְּהוֹן אִי אֲנוּן חֲטָאן וְלֹא מִשְׁגִּיחִי לְאֶסְתְּמָרָא, דְּלָא יְהֵא לִיָּה לְמַדַּת דִּינָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פִּתְחָא דְפּוּמָא לְגַבְיָהּ. וּבִמָּה, בַּתְּשׁוּבָה וְעוֹבְדֵי דְכִשְׁרָן.

**תא חזי**, וַיִּי אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרָהִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהֵב כָּל אֲרַעָא לְאֲבָרָהִים (דף קה ע"א) לְמַהוּי לִיָּה אַחֲסַנְת יְרוּתָא לְעֵלְמִין, דְּכָתִיב פִּי אֶת כָּל הָאֲרָץ אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לָךְ אֶתְנַנָּה וְגו'. וְכָתִיב שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה. וְלְבַתֵּר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲצִטְרִיךְ לְאֶעְקְרָא אֶתְרִין אֲלֵין. אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּכֹר יְהֵבִית יַת אֲרַעָא לְאֲבָרָהִים, וְהוּא אֲבָא לְכָלָא, דְּכָתִיב פִּי אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְתִּיד. וְלֹא יָאוּת לִי לְמַמְחִי בְּנִין וְלֹא אוֹדַע לְאֲבוּהוֹן דְּקָרִית לִיָּה אֲבָרָהִים אוּהֵבִי. וּבְגִין כֶּף אֲצִטְרִיךְ לְאוֹדַע לִיָּה, בְּגִין כֶּף (אֲמַר) וַיִּי אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרָהִים אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה.

**אמר רבי אבא תא חזי עננותותא דאברהם**, דֹּאָף עַל גַּב דְּאָמַר לִיָּה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא זְעַקַת סָדָם וְעַמּוּרָה כִּי רָבָה. וְעַם כָּל דָּא דְאוּרִיךְ עַמִּיָּה וְאוֹדַע לִיָּה דְבַעֵי לְמַעַבְד דִּינָא בְּסָדָם, לֹא בַעָא קַמִּיָּה לְשִׁזְבָא לִיָּה לְלוֹט וְלֹא יַעֲבִיד בֵּיה דִּינָא. מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּלָא לְמַתְבַּע אַגְרָא מִן עוֹבְדוּי.

וְעַל דָּא שִׁלַּח קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְלוֹט וְשִׁזְבִי לִיָּה בְּגִינֵיה דְּאֲבָרָהִים. דְּכָתִיב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אֲבָרָהִים וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהַפְּכָה וְגו'. מָאִי אֲשֶׁר יֹשֵׁב בְּהֵן לוֹט הָא אֶתְמַר. אֲבָל בְּגִין דְּכָלְהוּ חִיִּיבִין וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח (בַּיְהִיו), מִכָּלְהוּ דְּאִית לִיָּה מִיָּדִי דְּזָכוּ, בַּר לוֹט. מִכָּאן אוּלְפִנָּא בְּכָל אֶתֶר דְּדִיִּירִין בֵּיה חִיִּיבִין חֲרִיב אִיָּהוּ.